

Tots al sac...

El trist destí de l'antic Escorxador de Palma

Mentre la capital de Mallorca sofreix manca d'edificis per a institucions públiques de tota mena, un bell edifici modernista resta mig abandonat

Si algun matí un ciutadà desocupat, qualsevol de Mallorca, decideix anar a fer una volta pel gran solar i les antigues edificacions del vell edifici de l'Escorxador de Ciutat, hi trobarà dos vells i també desocupats funcionaris municipals que estaran disposats a ensenyar-li tot el conjunt. L'acompanyaran per llargs passadissos, per grans sales buides, per edificacions disperses i li diran: «Aquí mataben els cavalls, aquí els xots, aquí les dones plomaven galines, aquí

J. M. FORQUE es penjaven les pells dels animals morts...» Després li mostraran una palmera sobre la qual creix un altre arbre, i, si el ciutadà arriba a guanyar-se la confiança dels funcionaris municipals, li contarán una anècdota. Li diran, «hi havia un home que durant molts anys, cada dia, robava un xot; el se carregava al coll i sortia per un passadís secret i subterrani que arribava fins a la mar, fins a les murades. Ningú no el va descobrir mai. Quan els fills ja eren grans i no els havia d'alimentar, ell mateix ho va contar». I si en

aquest ambient una mica inquietant, el ciutadà desocupat demana «¿i ara, què en faran, de s'excorsador?», per ventura els funcionaris contestaran «nosaltres no ho sabem; diuen que hi ha de venir la universitat, però ens paguen per a guardar i no ens contenen res».

No ho saben els guardadors o guardians del conjunt, i la veritat és que, en aquests moments, no ho sap ningú. L'antic excorsador va ser construït pel famós i modernista arquitecte mallorquí Gaspar Benasar, qui va cuidar-ne tots els detalls. Des dels balcons de les modernes i massificades finques dels environs, es pot llegir «Matadero» a la teulada.

En Gaspar Benasar va escollir teules especials per a dibuixar l'il·lustratiu nom. Fins que, fa devers tres anys, l'excorsador es va traslladar a Mercapalma, el gran mercat central de Ciutat —vora una autopista— els veïns de l'excorsador sentien belar els xots de nit. Després els deixaren de sentir i pensaren que aquell gran, modernista i antic edifici podria ser molt útil com a zona verda o centre cultural per a la barriada.

Però mentre ells —els veïns— pensaven això, una comissió de senyors amb corbata anaren a veure el batle de Ciutat, que ja era en Ramón Aguiló, per fer-li una altra proposta. Era una comissió de la facultat

de Dret, i li digueren que no podien continuar a l'edifici on es feien les classes, que havien de menester un edifici cèntric per mor que els advocats, que solen ser uns senyors molts ocupats, no han de perdre temps anant al «campus universitari» que es troba a uns sis quilòmetres de Ciutat, i que a Bolònia ja ho han fet així. En resum, demanaren que l'edifici fos cedit a la Universitat, per tal de fer-hi una facultat de Dret. Eren juristes i segurament sabien molt poc d'arquitectura, però volien estar cèntrics.

Els veïns de l'escorxador, ara fa uns dos anys, havien deixat de sentir els gemecs dels xots i començaren a llegir titulars dels diaris que parlaven de «gestiones», «negociaciones», «acercamiento de posturas» i, a la fi, de «la cesión definitiva». Un dia qualsevol, els ciutadans de prop o enfora de l'escorxador varen llegir als diaris que «El Ayuntamiento en pleno decidió ceder el edificio del matadero al Ministerio de Educación». Les condicions de la cessió eren que s'havia de destinar a «finalitats culturals i docents» (no hi poden posar, per exemple un restaurant o una barba-coa), que l'edifici, com que és històric i artístic, no es pot esbucar i que se n'ha de destinar una ala o una petita edificació a un centre cultural per a la barriada. D'això, en fa uns dos anys.

De llavors ençà, a les Illes hi ha hagut eleccions de rector —dues: per a escollir i per a ratificar Nadal Batle, després de la LRU—. I també hi ha hagut canvi de govern. L'escorxador, per la seva banda, sols ha canviat quan en algun dia de vent ha volat alguna de les teules que dibuixen «Matadero». Els

veïns dels environs surten a les finestres i es demanen, «¿que hi arribaran a fer, aquí?»

Idò be, ja ho sabem. De moment, sembla que res, que no hi volen fer res. Fa uns dies va venir a Ciutat la secretària d'Estat per a les universitats, Carmina Virgili, acompanyada del senyor Paco Arance, que és director general de programació, inversions i alguna cosa més. I quan els periodistes els vam demanar, «¿què volen fer a l'escorxador?», ens van dir, en primer lloc, que agraeixen molt la generositat

ho sap. El Ministeri d'Educació ha encarregat estudis tècnics a empreses especialitzades en això que és diu *consulting* i, segons les paraules dels alts càrrecs de l'Administració Central, els tècnics del *consulting* no acaben de veure clar que l'escorxador es pugui convertir en facultat de Dret, encara que a Bolònia facin coses semblants. Seria car, s'haurien d'enterrar les aules, no es podria tocar ni una teula.

I mestrestant, la facultat de Dret continua en un local que va començar a ser provisional per a aquesta

S'escorxador, una i altra vegada, ¿què en farem?

Joan-Miquel Ferrà

de l'Ajuntament de Ciutat i, en segon —ho va dir el director general—, que la readaptació segurament deu ser molt cara i que el Ministeri té pocs doblers, que s'han encarregat estudis tècnics (que sempre donen una aparença de serietat i responsabilitat a les decisions oficials) i que ha resultat que per a poder fer aules espaioses s'haurien de construir enterrades o sota terra. Serien aules que anirien per a on anava aquell homenet que cada dia robava un xot. Però, això, el director general no

carrera fa devers deu anys. Estudien o ensenyen al local de l'antiga escola de comerç i comparteixen el centre. Fent tornos de matí i horabaixa amb els estudiants d'Empresarials. No tenen espai per a tots els llibres que han de menester ni per als professors. Es ben cert que varen demanar un estudi tècnic per a saber si hi havia perill d'esbucament de la biblioteca, en el cas de decidir continuar comprant llibres. I també ho és que uns quants professors fan els seus seminaris, investiga-

cions o entrevistes, en un piset que s'ha hagut de llogar prop de la facultat, per manca d'espai a l'edifici d'Empresarials.

¿Què en farem, de l'escorxador? El tinent de batle de Cultura de l'Ajuntament de Ciutat ha declarat fa poc que seria ideal que allí pogués haver-hi un centre cultural com el centre Pompidou de París, però que l'Ajuntament no té doblers per a fer la reconversió si la Universitat els torna el conjunt històric-artístic; els professors o la comissió que fa devers dos o tres anys varen demanar la cessió volien una cosa com a Bolònia, i la secretaria d'Estat d'Universitats, a la reunió de premsa en què es va donar la notícia de les dificultats, segurament per a llevar «ferro» o tensions, va dir que, segons uns professors i estudiants que han participat en un col·loqui de no sé què, aquesta universitat nostra és ben a prop de les angleses. Mentrestant no és clar que l'antic conjunt històric-artístic pugui ser ni centre cultural ni tampoc facultat de Dret. Què en farem, de l'escorxador?, ¿què li donarem a la pastoreta? Com diu la cançó popular, «jo li donaria una caputxeta i a la muntanyeta la faria anar». Siguem realistes. Això no és ni París, ni Bolònia, ni Londres. Això és Mallorca a l'any 1984 i resulta que no caben més llibres a la biblioteca de la facultat de Dret, que alguns professors han de rebre els alumnes en un piset de mala fama, que ningú no posa teules noves a la teulada de l'escorxador i que les autoritats sols fan declaracions de París, Londres o Bolònia. «Molta església i pocs perdons», diu un refrany mallorquí, ben aplicable, ara, a la Mallorca de 1984.